

Het houden van en kweken met de witkop buffel wever

Systematiek:

Orde:	Passeriformes,	Zangvogels
Familie:	Ploceidae,	Wevers
Soort:	Dinemellia dinemelli	
Ondersoort:	D. d. dinemelli Rüppel,	1845
	D. d. boehmi, Reichenow	1885
Naam:		
Duits:	Starweber (oder Weisskopf – Büffelweber, oder Viehweber)	
Engels:	White-headed Buffalo Weaver	
Nederlands:	Witkop buffel wever	

In 1910 werden voor het eerst witkop buffel wevers in Europa ingevoerd. De meeste exemplaren kwamen in dierentuinen terecht. Een paar ervan in handen van particuliere kwekers. Ofschoon ze al langer in gevangenschap werden gehouden lukte het pas enkele jaren gelden voor het eerst met ze te kweken. Omdat de witkop buffelwever in de vrije natuur niet in de gevarenzone zit was het niet moeilijk om zo nodig nieuwe dieren te importeren. Intussen is ook deze soort echter in het gedrang gekomen door de importstop van de Europese Unie.

Verspreidingsgebied en uiterlijk:

De witkop buffel wevers leven in noord-oost Afrika, van Sudan naar beneden tot zuid-Tanzanië.

De nominaatvorm *D.d. dinemelli* leeft in het noordelijk deel van dit verspreidingsgebied, de ondersoort *D.d. boehmi* in het zuidelijk deel.

Direct valt bij het zien van een witkop buffel wever de oranjerode kleur van de stuit op. De vogels kunnen tot 22 centimeter groot worden, man en pop zijn gelijk van kleur.

D.d. dinemelli:

Kop, keel, borst en buik zijn wit van kleur. De vleugels, vleugeldek, rug en staart zijn bruin-zwart. De vleugelpennen zijn voorzien van een witte dwars streep. De vleugelhoek, dekveren boven en onder de staart en de stuit zijn redelijk fel oranje gekleurd.

D.d. boehmi:

Zoals de nominaatvorm, deze soort heeft echter geen wit in de vleugels. De vleugels en rug zijn zwart en de vleugelhoek en stuit zijn roest-rood. De snavel en poten zijn bij beiden zwart, de ogen zijn in het midden licht -bruin met een licht -gele iris er om heen.

Balts en nestbouw:

Witkop buffel wevers bouwen z.g. steek nesten, ze steken het beschikbare nestmateriaal in elkaar. Het helpt de vogels bij het bouwen van hun nest als ze een passende basis aangeboden krijgen. Men kan voor de vogels als nesthulp een soort kist bouwen waarvan de bodem en zijwand gemaakt zijn volière gaas. De achterwand mag van hout gemaakt zijn. Ik heb in de binnenruimte van de volière 2 kantplanken tegen de wand geschroefd, daar tussen in een stok gemonteerd waarop ik een stuk van volière gaas heb bevestigd (ca. 50 cm. breed) Op dit platform dat ca. 50 cm. onder het plafond is aangebracht bouwen de vogels graag hun nest Omdat we overdag vanwege het werk niet thuis zijn en de vogels zich steeds terugtrokken in het binnenhok of achter in de volière als we in de buurt kwamen was het jammer genoeg niet mogelijk het baltsgedrag waar te nemen. In de literatuur wordt het baltsgedrag van het mannetje als volgt omschreven: gestrekt rechtop spreidt de vogel zijn vleugels waarna hij krijsend voorover buigt.

Legsel en opfok:

Meldingen van legfels lopen uiteen. Aan de ene kant wordt gesproken over 2-3 eieren terwijl er ook melding wordt gemaakt van 3-5 eieren. Bij mij bestaat elk legsel uit 3 eieren waarvan er elke keer slechts een jong is uitgekomen. De eieren van de witkop buffel wevers hebben een blauwgrijze basiskleur bezaaid met donkere vlekjes en puntjes. Ze zijn ongeveer 20 x 32 mm. groot. Een bevrucht ei woog kort voor het uitkomen ongeveer 7 gram.

Voor de opfok hebben de witkop buffel wevers veel insecten nodig, het voeren kan men vergelijken met de opfok van spreeuwen. Naast de insecten krijgen ze klein gesneden fruit en af en toe in water, zonder zout, gekookte rijst.

Naast meelwormen en zophoba's geef ik vooral krekels en sprinkhanen omdat deze insecten ook in Afrika voorkomen waar deze vogels vandaan komen. Uiteraard wordt dit opfokvoer bestrooid met calcium of vitamine poeder.

Voor de ontwikkeling van de eieren is ongeveer 14 dagen nodig, de tijd die de jongen in het nest doorbrengen is ongeveer 23 tot 25 dagen. Het schijnt soms zelfs zo te zijn dat de ouders weer aan een broedsel beginnen kort voordat de jongen uit vliegen.

De jongen worden op de negende dag voorzien van een gesloten ring van 5.5. mm. Tot nu toe heb ik nog nooit problemen gehad wat de acceptatie van de ringen door de ouders betreft. Om de ring minder op te laten vallen plak ik deze af met huidkleurig pleister. Mogelijk stoort dit de vogels minder. Jammer genoeg sterven nog veel van de witkop jongen, vooral de eerste week is erg kritisch.

Tot nu toe zijn we er van uitgegaan dat het paar-gewijze houden het beste was. Afgelopen zomer werd echter in de voor het publiek toegankelijke volièrre van de dierentuin in Keulen vastgesteld dat daar een man met twee poppen heeft gepaard en de beide wijfjes, elk in het eigen nest, hun

jongen hebben groot gebracht. Dit betekent dat het succesvol houden in een groep best mogelijk zou kunnen zijn als de beschikbare ruimte maar groot genoeg is. Ik moet zelf de vogels per paar houden, het houden van een groep in mijn buiten volière van 4 x 1 x 2 meter heeft niet gefunctioneerd.

Voeding:

De vogels hebben een mengsel nodig van zaad- en universeel voer. Ik zelf wissel af tussen een mengsel voor grotere parkieten met zonnebloem pitten en een fijner mengsel voor grasparkieten. Daarnaast krijgen de vogels trosgierst. Groente en fruit krijgen ze in alle variaties, onder andere ook ui, augurk en paprika. Deze worden in stukjes van ca. een halve centimeter gesneden. Ze

krijgen deze stukjes in combinatie met kruiden, fijn gesneden sla, diverse grassen en Orlux Unipatée universeelvoer. Sinds enige tijd ben ik begonnen met het dagelijks bijmengen van een hele, fijn geraspte wortel. Deze rasp ik omdat grotere stukjes wortel opvallend vaak blijven liggen of worden weggesmeten. Ook worden havervlokken, gekookte rijst of zemelen onder het voer gemengd. Het genoemde universeelvoer, een beetje Orlux insectenvoer en Beo korrels zijn zo goed als altijd voldoende beschikbaar. Daarnaast krijgen de vogels elke dag een handje vol meelwormen en (per vogel) 4-5 zophoba's aangeboden. Graag jagen ze achter grote woestijnkrekels en sprinkhanen aan. Ook moeten de vogels altijd de beschikking hebben over een schaal met zand, mineralen of sepia. 's Winters voer ik geen levende insecten. Hoogstens worden wat gedroogde beekvlo kreeftjes toegevoegd aan het groente-fruit mengsel. Het komt nogal eens voor dat in de balts- en broed periode de zaden nauwelijks wordt aangeraakt en de dieren zich voeden als vruchten- en insecten eters.

Tot slot:

Hier wordt zonder meer een bijzonder familie lid van de wevers beschreven. Het zou jammer zijn als het met deze soort gaat zoals met veel andere, door de import stop verdwijnen ze langzaam uit onze volières. Met wat goede wil en geduld is het zeker mogelijk met de witkop buffel wevers te kweken. Ik ben van mening dat het alleen zal lukken als de juiste omstandigheden worden geboden en de voeding wordt aangepast. Observeren is nodig en ingaan op hun specifieke behoeften zoals de afwijkende wijze van het bouwen van hun nest. De witkop buffel wevers zullen hun dankbaarheid tonen door een relatief eenvoudige opfok van hun jongen.

Het Dinemellia kweekproject:

In 2008 ontstond binnen de VZE (Vereinigung für Zucht und Erhaltung einheimischer und fremdländischer Vögel) het idee om voor de witkop buffel wevers een initiatief te starten. Vanaf het begin kwam er binnen enkele maanden een goed werkend project tot stand, in nauwe samenwerking met Vogelpark Walsrode. Op dit moment zijn 12 Europese dierentuinen en jammer genoeg slechts drie particuliere kwekers aangesloten. Veel vogelsoorten, waarbij ik vooral aan papagaaien denk, wijken door mutatie- en standaard kweek zover van hun oorspronkelijk voorkomen af dat zelfs bij wildkleurige vogels nauwelijks nog van de wildvorm gesproken kan worden. Desondanks zijn er nog talrijke vogelsoorten die in gevangenschap gehouden worden die door verschillende oorzaken nog goede aanknopingspunten leveren voor het behouden van hun wildvorm, dit geldt ook voor de witkop buffel wever. De uitwisseling van ervaringen door de deelnemers onderling en de gecoördineerde vermeerdering van de beschikbare witkop buffel wevers moeten een bijdrage leveren aan het behoud van een vitaal bestand van deze weversoort in de Europese kweekcentra. Dit moet natuurlijk vrij blijven van degeneratie verschijnselen ten gevolge van inteelt. Wij zouden natuurlijk graag de populatie van deze interessante vogels in gevangenschap verder vergroten. We hopen op deelname van meer private vogelhouders die witkop buffel wevers bezitten en bereid zijn hun ervaringen met andere project deelnemers uit te wisselen en regelmatig bestandswijzigingen te melden bij de kweekboekhouder. Het melden van kweek- en bestandsgegevens van de dieren door de betreffende eigenaren moet een jaarlijks terugkomend, zich herhalend proces zijn.

Geen enkele kweekboek deelnemer hoeft bang te zijn voor de eigendomsstatus van zijn vogels en wordt op geen enkele wijze gedwongen afstand te doen van zijn vogels. De witkop buffel wevers blijven gewoon eigendom van de betreffende kweekboek deelnemers. Elke deelnemer moet ervan overtuigd zijn dat door zijn deelname aan het project met zijn witkop buffel wevers een overleven van de soort in gevangenschap mogelijk gemaakt wordt. Door de nog steeds aanwezige invoer stop zou het zo maar kunnen dat aan de aanwezigheid van deze vogelsoort in onze volières een snel einde komt.

Wij zijn voortdurend op zoek naar meer deelnemers. Verdere informatie over dit project is te vinden op de officiële internet pagina van dit initiatief, www.dinemellia-project.de.

Andy Fuchs, 5732 Zetzwil, Zwitserland

Voorzitter van de "Arbeitsgemeinschaft Weichfresser der exotis Schweiz" en coördinator van het project tot behoud van de witkop buffel wevers.

Mocht u interesse hebben kunt u contact opnemen via

fuchsandy@bluewin.ch

eventueel via jeugielien,Venlo, vogeltuin@home.nl